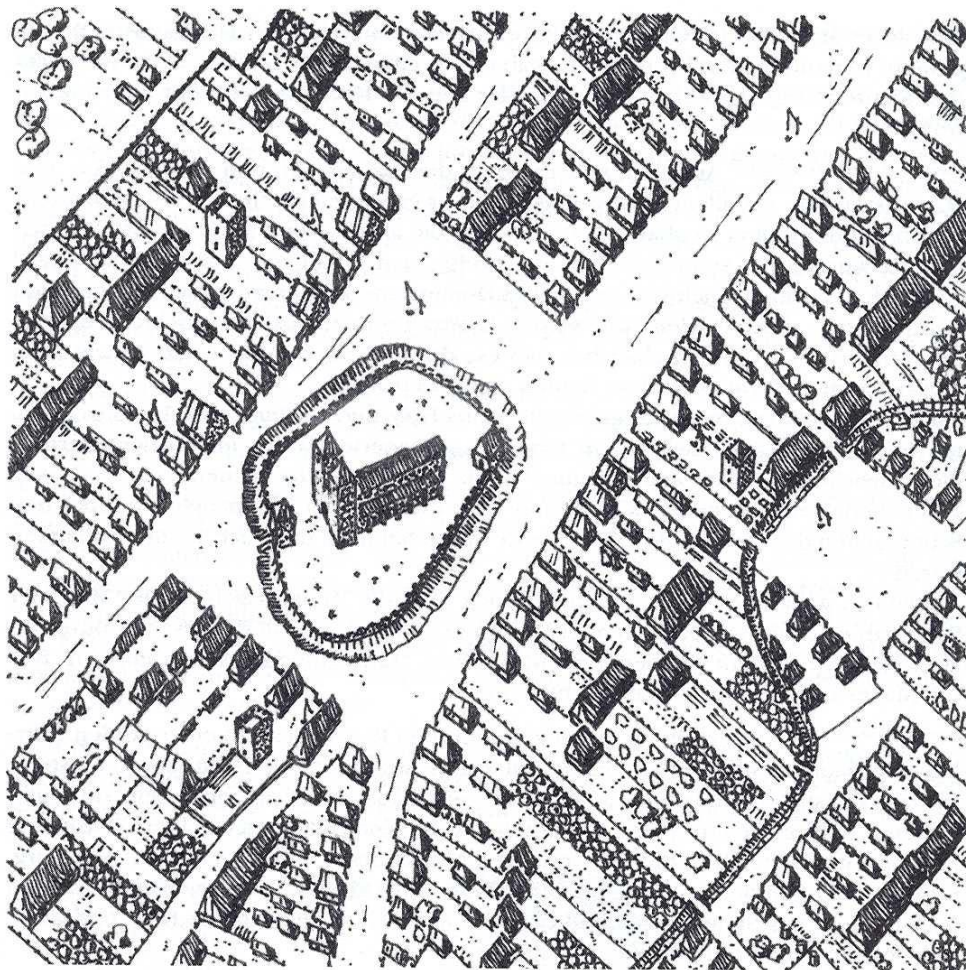

PIATA CENTRALA – MARKETPLATZ

Nucleul urban al Bistriței actuale s-a structurat în jurul Pieței Centrale, dominată de biserica parohială, iar limitele sale spre est și vest sunt determinate de cele trei așezăminte monahale organizate de franciscani, dominicani și hospitaliți la sfârșitul secolului al XIII-lea. În preajma acestor mănăstiri s-au format piațete medievale dintre care, cea din fața vechii mănăstiri franciscane are vechiul statut încă.

Fortificarea nucleului urban a cetății Bistrița s-a realizat după 1464, când regele Matei Corvin a acordat bistritenilor privilegiul de a se împrejmui cu o centură de fortificații întreaga urbe. Inițial existase la Bistrița o fortificație de refugiu care funcționase încă din secolul al XIII-lea dar care fiind în paragină a fost înlocuită de o fortificație mai amplă. După anul 1464 bistritenii foloseau piatra din vechea

fortificație pentru realizarea celei noi, astfel încât azi când discutăm de cetatea Bistriței ne referim la ansamblul urban fortificat în secolul al XV-lea.

Piața Centrală și-a câștigat importanța prin caracter (fiind cel mai vechi nucleu al așezării umane ce va fi devenit burgul medieval BISTRITZ), prin amplasament, prin fondul construit (ca valoare și funcțiune). Piața este centrul de gravitație al orașului Bistrița, situată în inima centrului istoric protejat al municipiului Bistrița. Epicentrul îl reprezintă Biserica Evanghelică – care a primit chiar rol de reprezentare a municipiului. De-a lungul istoriei sale orașul Bistrița a avut parte de o dezvoltare armonioasă, confirmată de structurile arhitecturale existente care compun un ansamblu urban valoros, valoare certificată prin înregistrarea sa în Lista Monumentelor Istorice ca “**Ansamblu urban fortificat de interes național**” (poziția 388, Cod LMI 2004 BN-II-a-A-01550).

Țesutul urban al Bistriței a avut ca centru compozițional Piața orașului, dezvoltată în jurul primului nucleu al așezării de coloniști.

Forma rectangulară a pieței a condus la supoziția ridicării așezării pe structura unui presupus castru roman, ipoteză total lipsită de suport.

În centrul acestui careu a fost construită biserica parohială, parcelele din laturile pieței fiind ocupate de clădirile publice și cele ale patriciatului, delimitând fronturi compacte. Dacă primele case de zid sunt documentate în preajma anului 1400, structura cvartalului se va definitiva după incendiul din 1457. Pe latura de nord a pieței se realizează șirul de case cu portic orientat către piață, ocupate de casa parohială, cea a capitlului și de cele ale unor patricieni bogați. Cum sub arcade era amplasată piața de cereale această latură va lua denumirea de *Kornmarkt* (Sugălete). Acordarea dreptului de târg de

către regele Ludovic I, la 24 aprilie 1353, a făcut din *Marktplatz* și centru economic al orașului, aici desfășurându-se târgurile anuale. În jurul bisericii parohiale, înconjurată de o incintă de zid se găsea

cimitirul care a funcționat până în secolul al XVIII-lea, iar alipite de incintă erau amplasate halele breslelor, care aveau înspre piață portice susținute pe pile de zidărie sau pe stâlpi de lemn. Pe latura de sud era situată hala măcelarilor, lângă canalul ce străbătea piața. Urmău spre est, pe aceeași latură a pieței halele tăbăcarilor și blănarilor. Pe latura de est erau tarabele cizmarilor și tâmplarilor. Pe latura de nord în planul orașului de la 1750 figurează o construcție ce ținea de biserică, Casa preoților. Pe latura de vest erau amplasate hala dogarilor și, în dreptul primăriei vechi, clădirea școlii. Aceasta din urmă, amintită documentar în 1388, a avut din 1565 un local nou, realizat probabil cu aceeași echipă de constructori care au refăcut și biserica. În 1832 este înlocuită de o construcție nouă cu două etaje în care a funcționat gimnaziul evanghelic până la construcția localului din *Fleischerallee*. Halele au disparut în anul 1852 iar clădirea școlii în anul 1936.

În 11 iunie 2008 în preajma orei 19 în colțul de sud vest a schelei turnului izbucnește un incendiu care cuprinde într-un timp surprinzător de scurt aproape jumătate din schelă, până la acoperiș.

Turnul devine o torță imensă în centrul orașului și în circa 200 de minute Bistrița vede facute scrum ceasul și clopotele bisericii.

Societatea bistriteana s-a mobilizat din nou pentru reconstrucția bisericii donând sume importante de bani. În 13 februarie a fost organizat un teledon la nivel național în scopul strângerii de fonduri. Asociația sașilor bistriteni stabiliți în Germania și Austria au finanțat realizarea ceasului și a trei noi clopote, ce vor fi sfințite la data de 11 octombrie 2009. În mare parte finanțarea pentru lucrările de reabilitare este făcută din fonduri guvernamentale, ale primăriei municipiului Bistrița și, desigur, ale parohiei evanghelice.

Trecută prin multe încercări și transformări, Piața Centrală rămâne nucleul municipiului Bistrița și punctul de referință al istoriei sale.